

УДК 342.951:351.82

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-4\(32\)-115-125](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-4(32)-115-125)

Сергієнко Наталія Артурівна доктор юридичних наук, професор кафедри публічного права Факультету права та міжнародних відносин, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, буд. 18/2, м. Київ, 04053, тел.: (066) 800-80-67, <https://orcid.org/0000-0002-6681-5961>

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ У ВИКОНАВЧОМУ ДОКУМЕНТІ ТА ВИЗНАННЯ ВИКОНАВЧОГО ДОКУМЕНТА ТАКИМ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ ВИКОНАННЮ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. Наукова стаття написана на актуальну тему, оскільки тематика належного правового регулювання виправлення помилок у виконавчих документах та визнання виконавчих документів такими, що не підлягають виконанню, на пряму пов'язана з забезпеченням прав і свобод як управненої особи (забезпечення можливості виконання рішення на користь такої особи), так і зобов'язаної особи (забезпечення захисту її прав та інтересів при виконанні рішення з неї, захист від безпідставного стягнення з неї коштів тощо). В науковій статті розглянуто актуальні питання, пов'язані з виправленням помилок у виконавчих документах та визнання виконавчих документів такими, що не підлягають виконанню. Зокрема, проаналізовані приписи вітчизняного процесуального законодавства, яке регулює підстави та порядок виправлення помилок у виконавчих документах та визнання виконавчих документів такими, що не підлягає виконанню.

Звернута увага на практику застосування таких законодавчих актів судами України та узагальнення такої практики вітчизняними судами вищих інстанцій. В науковій статті детально розглянуті підстави виправлення помилок у виконавчих документах, відповідно до актів законодавства, які регулюють порядок здійснення різних видів судочинства в Україні, підстави визнання виконавчих документів такими, що не підлягають виконанню в різних видах судочинства в Україні, порядок розгляду судами справ про виправлення помилок у виконавчих документах та визнання виконавчих документів такими, що не підлягає виконанню.

Виявлені недоліки (прогалини та колізії) в правовому регулюванні сфери правовідносин щодо виправлення помилок у виконавчих документах та визнання виконавчих документів такими, що не підлягає виконанню. Базуючись на виявлених недоліках правового регулювання виправлення помилок у виконавчих документах та визнання виконавчих документів такими, що не підлягають виконанню, в науковій статті сформовано

теоретичні узагальнення та конкретні пропозиції щодо змін та доповнень до чинного законодавства у вищевказаних сферах правовідносин.

Ключові слова: виконавчий документ, виправлення помилки у виконавчому документі, визнання виконавчого документу таким, що не підлягає виконанню.

Sergiienko Nataliia Arturivna Doctor of Law Science, Professor at the Department of Public Law at The Faculty of Law and International Relationships, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, 18/2, Bulvarno-Kudriavska St., Kyiv, 04053, tel.: (066)800-80-67, <https://orcid.org/0000-0002-6681-5961>

CORRECTION OF ERROR IN EXECUTIVE DOCUMENT AND RECOGNITION OF EXECUTIVE DOCUMENT AS NON- ENFORCEABLE: PROBLEMS AND PERSPECTIVES

Abstract. The scientific article is written on actual topic, since the topic of proper legal regulation by correcting errors in executive documents and recognizing executive documents as unenforceable is directly related to ensuring the rights and freedoms of entitled person (ensuring the possibility of executing a decision in favor of such a person), as well as the obliged person (ensuring the protection of its rights and interests during the execution of a decision on this person, protection against unjustified collection of funds from this person, etc.). The scientific article deals with topical issues related to the correction of errors in executive documents and the recognition of executive documents as unenforceable. In particular, the prescriptions of national procedural legislation, which regulates the grounds and procedure for correcting errors in executive documents and recognizing executive documents as unenforceable, were analyzed.

Attention is drawn to the practice of applying such legislative acts by the courts of Ukraine and the generalization of such practice by national courts of higher instances. The scientific article examines in detail the grounds for correcting errors in executive documents, in accordance with the legislative acts that regulate the procedure for carrying out various types of legal proceedings in Ukraine, the grounds for recognizing executive documents as unenforceable in various types of legal proceedings in Ukraine, the procedure for consideration of correction cases by courts errors in executive documents and recognition of executive documents as unenforceable.

Identified shortcomings (gaps and collisions) in the legal regulation of the sphere of legal relations regarding the correction of errors in executive documents and the recognition of executive documents as unenforceable. Based on the identified shortcomings of the legal regulation of the correction of errors in executive documents and the recognition of executive documents as unenforceable, the

scientific article contains theoretical generalizations and specific proposals for changes and additions to the current legislation in the above-mentioned areas of legal relations.

Keywords: executive document, correction of an error in an executive document, recognition of an executive document as unenforceable.

Постановка проблеми. Відповідно до приписів частини другої статті 3 Конституції України, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Вагоме місце в забезпеченні прав людини посідає діяльність судів. Було б помилковим вважати, що суд забезпечує права, свободи, інтереси людини лише при розгляді справи по суті, адже таке забезпечення може потребуватись на всіх стадіях судового процесу, в тому числі, й на етапі звернення судового рішення до виконання та на етапі виконання такого судового рішення. Саме на цих етапах судових проваджень може кристалізуватись потреба виправлення помилки у виконавчому документі або ж визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню, адже помилково виданий виконавчий документ може бути пред'явлено до виконання, і тоді матиме місце безпідставне стягнення або вчинення інших дій щодо особи, вказаної як боржник у такому виконавчому документі, отже, можуть бути порушені права такої особи. Таким чином, актуальним є наукове осмислення правового регулювання виправлення помилки у виконавчому документі та визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика звернення судових рішень до виконання та їх виконання в різних видах судочинств була предметом наукових розробок В. Е. Беляневича, О. С. Снідевича, Є. О. Ятченка, Ю. В. Білоусова та інших науковців-юристів. Між тим, аналітиці правового регулювання виправлення помилки у виконавчому документі та визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню в різних видах судочинств науковою спільнотою, як видається, приділено не настільки багато уваги, як це було б доцільним. Таким чином, потребує наукового вивчення проблематика правового регулювання виправлення помилки у виконавчому документі та визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню в різних видах судочинств в Україні.

Мета статті полягає в аналізі правового регулювання виправлення помилки у виконавчому документі та визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню в різних видах судочинств в Україні задля формулювання обґрунтованих теоретичних узагальнень та пропозицій щодо змін та доповнень до чинного законодавства у вищевказаних сферах.

Виклад основного матеріалу. За наявності помилок у оформленні або видачі виконавчого документа постає питання про потребу усунення таких помилок. Слід звернути увагу, що деякі виконавчі документи є одночасно і виконавчими документами і судовими рішеннями, зокрема йдеться про судові накази (див. статті 160 ЦПК України, 147 ГПК України, 3 Закону України «Про виконавче провадження»), ухвали про забезпечення позову (статті 157 ЦПК України, 144 ГПК України, 156 КАС України), ухвали про забезпечення доказів (статті 118, 431 ЦПК України, 112, 327 ГПК України, 117, 373 КАС України). Однак, якщо ЦПК України, ГПК України прямо передбачають, що внесення виправлень в судові накази здійснюється в порядку, передбаченому для виправлення помилок у виконавчих документах (статті 173, 432 ЦПК України, 160, 328 ГПК України), а не в порядку виправлення описок та арифметичних помилок у судових рішеннях (статті 269 ЦПК України, 160 ГПК України), то щодо ухвал суду, які є одночасно і виконавчими документами, таких приписів процесуальні закони не містять. Відтак, можуть виникнути труднощі з визначенням процедури внесення виправлень в такі ухвали, адже, з одного боку, в статтях 432 ЦПК України, 328 ГПК України, 374 КАС України, йдеться про процедуру виправлення помилок саме у виконавчих документах (відповідно, якщо вжито таке загальне поняття, то мова, вочевидь, має йти про всі виконавчі документи), а такі ухвали, як було зазначено вище, є виконавчими документами; з іншого боку, в статтях 269 ЦПК України, 243 ГПК України, 253 КАС України визначена процедура виправлення описок та арифметичних помилок у судових рішеннях, а ухвали суду є судовими рішеннями. КПК України взагалі дуже лаконічно регулює питання виправлення помилок у виконавчих документах: в статті 537 КПК України йдеться про вирішення судом питань під час виконання вироків; відповідно до п.п. 14 ч. 1 ст. 537 КПК України, інші питання про всякого роду сумніви і протиріччя, що виникають при виконанні вироку має право вирішувати суд, визначений частиною другою статті 539 КПК України.

Може постати питання щодо того, чи можуть ухвали суду, які є одночасно і виконавчими документами, бути визнані такими, що не підлягають виконанню в порядку статей 432 ЦПК України, 328 ГПК України, 374 КАС України. З одного боку, в наведених статтях мова йде про «виконавчі документи», тобто, вочевидь, йдеться про всі виконавчі документи. З іншого боку, на відміну від прямих приписів ЦПК України, ГПК України (статті 173 ЦПК України, 160 ГПК України) стосовно застосування процедури, передбаченої статтями 432 ЦПК України, 328 ГПК України щодо визнання судових наказів такими, що не підлягають виконанню, процесуальні кодекси не містять аналогічних прямих приписів щодо можливості визнання ухвал, які є одночасно і виконавчими документами, такими, що не підлягають виконанню, в порядку статей 432 ЦПК України, 328 ГПК України.

Цікава ситуація з постановами в справах про адміністративні правопорушення. Зокрема, приписи ст.ст. 307 та 309 КУпАП передбачають, що виконання постанови про накладення штрафу передбачає потребу сплати штрафу порушником впродовж 15 днів, крім випадків, передбачених КУпАП, якщо ж впродовж цього строку штраф порушником не сплачено, то постанова про накладення штрафу надсилається для примусового виконання до органу державної виконавчої служби за місцем проживання порушника, роботи або за місцезнаходженням його майна в порядку, встановленому законом. Приписи КУпАП передбачають виконання державним виконавцем постанов про: оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення (ст. 311 КУпАП), про конфіскацію предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, та грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення (ст. 313 КУпАП). Крім того, відповідно до ч. 2 ст. 329 та ст. 330 КУпАП, постанова по справі про адміністративне правопорушення в частині відшкодування майнової шкоди є виконавчим документом, при невиконанні такої постанови в частині відшкодування майнової шкоди, вона надсилається для стягнення збитків у порядку виконавчого провадження. Постанови судів у справах про адміністративні правопорушення, у випадках, передбачених законом, є виконавчими документами (див. п.п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про виконавче провадження»). Хоча постанови в справі про адміністративне правопорушення, у випадках передбачених законом, є виконавчими документами, КУпАП не містить приписів про можливість виправлення помилок, допущених при їх оформленні чи видачі, чи визнання їх такими, що не підлягають виконанню.

Аналіз судової практики свідчить, що суди виправляють описки в постановах в справах про адміністративні правопорушення, керуючись приписами ст. 304 КУпАП, відповідно до якої, питання, зв'язані з виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення, вирішуються органом (посадовою особою), який виніс постанову. Як приклади, див.: постанову Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 04 лютого 2024 року у справі № 473/7217/23 [1], постанову Первомайського міськрайонного суду Харківської області від 02 лютого 2024 року у справі № 632/13/24 [2], постанову Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 31 січня 2024 року у справі № 473/259/24 [3].

В частині першій статті 432 ЦПК України, частині першій статті 328 ГПК України, частині першій статті 374 КАС України, йдеться про виправлення помилки, допущеної при оформленні або видачі виконавчого документа. Прикладами помилок, допущених при оформленні виконавчого документа можуть бути описки (у найменуваннях боржника, стягувача,

місцезнаходженні, адресах місця проживання чи перебування боржника, стягувача, тощо), арифметичні помилки (невірне зазначення результатів арифметичних дій тощо). Вирішуючи питання про виправлення описок чи арифметичних помилок, допущених у судовому рішенні (рішенні або ухвалі), суд не має права змінювати зміст судового рішення, він лише усуває такі неточності, які впливають на можливість реалізації судового рішення чи його правосудності [4]. Схожі положення наведені в постанові пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 6 «Про судові рішення» [5]. Оскільки виправлення помилки у виконавчому листі не може зачіпати сутнісний зміст судового рішення, якщо помилка у виконавчому листі стала наслідком перенесення її з резолютивної частини судового рішення, то спочатку має бути виправлена арифметична помилка, описка в судовому рішенні [6, с. 112]. Аналогічний висновок є справедливим і стосовно наказів господарських судів, виданих на виконання рішень господарських судів, виконавчих листів, виданих на виконання рішень адміністративних судів, виконавчих листів, виданих на примусове виконання вироків. Виправлення помилки, допущеної при оформленні виконавчого документа, має вагомий значення для можливості пред'явлення виконавчого документа до виконання, що є важливою гарантією обов'язковості судового рішення.

Що ж до помилки, допущеної при видачі виконавчого документа, то слід зауважити таке. Відповідно до частини першої статті 432 ЦПК України, частини першої статті 328 ГПК України, частини першої статті 374 КАС України допущення помилки при оформленні або видачі виконавчого документа визначено як підстава виправлення такої помилки. Натомість, згідно частини другої статті 432 ЦПК України, частини другої статті 328 ГПК України, частини другої статті 374 КАС України, якщо виконавчий документ було видано помилково, то це є підставою визнання такого виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню. Відповідно, законодавець в порушення правил юридичної техніки визначив дві різних наслідки допущення помилки при видачі виконавчого документа. Як видається, допущення помилки при видачі виконавчого документа має визначатись виключно як підстава визнання такого виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню. На користь цього свідчить, зокрема, і той факт, що суд ухвалою вносить виправлення до виконавчого документа (в такій ухвалі зазначається правильне найменування, цифрові значення тощо – залежно від того, в чому саме було допущено помилку). А виправити ухвалою суду помилку, допущену при видачі виконавчого документа, фактично неможливо, адже законодавством не передбачено видачу ще одного виконавчого документа, якщо перший виконавчий документ було видано при допущенні помилки. Відтак, формулювання «або видачі» доцільно виключити з: частини першої статті 432 ЦПК України, частини першої статті 328 ГПК України,

частини першої статті 374 КАС України. Законодавством (статті 432 ЦПК України, 328 ГПК України, 374 КАС України) визначено наступні підстави визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню:

1. Видання помилково виконавчого документа. Ця підстава має місце, якщо видано виконавчий документ, але згідно законодавства його не повинно було бути видано. Видача виконавчого документа помилково може полягати у виданні виконавчого документа на рішення, що не набрало законної сили (крім судових рішень, допущених / звернутих до негайного виконання), виданні декількох ідентичних виконавчих документів одній і тій же особі про одне і те ж стягнення тощо. В Узагальненнях судової практики розгляду судами процесуальних питань, пов'язаних із виконанням судових рішень у цивільних справах від 25.09.2015 Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ йдеться, що процесуальними підставами для визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню, є обставини, що свідчать про помилкову видачу судом виконавчого листа, зокрема: - видача виконавчого листа за рішенням, яке не набрало законної сили (крім тих, що підлягають негайному виконанню); - коли виконавчий лист виданий помилково за рішенням, яке взагалі не підлягає примусовому виконанню; - видача виконавчого листа на підставі ухвали суду про затвердження мирової угоди, яка не передбачала вжиття будь-яких примусових заходів або можливості її примусового виконання і, як наслідок, видачі виконавчого листа; - помилкова видача виконавчого листа, якщо вже після видачі виконавчого листа у справі рішення суду було скасоване; видача виконавчого листа двічі з одного й того ж питання у разі віднайдення оригіналу виконавчого листа вже після видачі його дубліката; - пред'явлення виконавчого листа до виконання вже після закінчення строку на пред'явлення цього листа до виконання [7].

2. Обов'язок боржника відсутній повністю чи частково у зв'язку з його припиненням добровільним виконанням боржником чи іншою особою. Якщо обов'язок боржника припинений на іншій підставі, ніж добровільне виконання, то це, в розумінні частини другої статті 432 ЦПК України, частини другої статті 328 ГПК України, частини другої статті 374 КАС України вважається «іншими причинами» визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню. Добровільне виконання рішення може бути здійснене і до видачі на його виконання виконавчого листа / наказу господарського суду.

3. Інші причини визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню. В даному контексті варто звернути увагу на визначені законодавством підстави припинення матеріально-правового відношення (наприклад, підстави припинення зобов'язання, передбачені Главою 50 ЦК України, статтями 202-208 ГК України). Зауважуємо, що добровільне виконання зобов'язання визначається не як «інша причина» визнання виконавчого

документа таким, що не підлягає виконанню, а як окрема (див. обґрунтування вище). Вочевидь, потребують уточнення, визначені в частині другій статті 432 ЦПК України, частині другій статті 328 ГПК України, частині другій статті 374 КАС України «інші причини» визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню. До речі, посилання на такі «інші причини» як підставу визнання виконавчих листів, наказів господарських судів були і в редакціях ЦПК України, ГПК України, КАС України, які діяли до 15.12.2017. Як приклад щодо відповідних уточнень до ГПК України, то ще у 2012 році пропонувалося доповнити ч. 4 ст. 117 ГПК України (у редакції, яка діяла на той час) реченням такого змісту: «або з інших підстав, з якими закон пов'язує припинення зобов'язання повністю або частково», (після слів «у зв'язку з його припиненням добровільним виконанням боржником або іншою особою...») [8, с. 78]. Як видається, доповнення статей 432 ЦПК України, 328 ГПК України, 374 КАС України аналогічними положеннями було б доцільним і щодо нині діючих редакцій відповідних процесуальних кодексів. Крім того, в частині дев'яטій статті 440 ЦПК України, частині дев'яטій статті 336 ГПК України визначена ще одна підстава визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню: звернення стягнення на грошові кошти, що належать особі, яка має заборгованість перед боржником, є підставою для визнання виконавчого документа, за яким боржник виступає стягувачем, таким, що не підлягає виконанню в розмірі стягнутої суми.

Суд здійснює розгляд заяви про виправлення помилки у виконавчому документі або про визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню впродовж десяти днів з дня надходження відповідної заяви, з повідомленням стягувача і боржника. В. Е. Беяневич зазначає, що інші учасники справи, а також виконавчого провадження про розгляд заяви не повідомляються, проте мають право брати участь у судовому засіданні та користуватися процесуальними правами, наданими їм нормам ГПК [9, с. 994]. Як видається, такий висновок можна цілком екстраполювати і на цивільний, адміністративний процеси (наприклад, якщо подана заява про виправлення помилки у виконавчому листі, виданому на виконання судового рішення у цивільній / адміністративній справі, або заява про визнання виконавчого листа, виданого на виконання судового рішення у цивільній / адміністративній справі, таким, що не підлягає виконанню, то інші учасники справи, а також виконавчого провадження (крім боржника і стягувача, оскільки вони повідомляються про розгляд справи) про розгляд заяви не повідомляються, проте мають право брати участь у судовому засіданні та користуватися процесуальними правами, наданими їм нормам ЦПК України, КАС України відповідно). На розгляд відповідної заяви положеннями статей 432 ЦПК України, 328 ГПК України, 378 КАС України відведено десять днів. До розгляду заяви суд має право своєю ухвалою зупинити виконання за

виконавчим документом, або заборонити приймати виконавчий документ до виконання. Заборона прийняття виконавчого документа до виконання може мати місце, якщо такий виконавчий документ ще не пред'явлений до виконання. У зв'язку з цим, суб'єктів звернення до суду в порядку статей 432 ЦПК України, 328 ГПК України, 378 КАС України було б коректно іменувати не як «стягувач і боржник», а як «особи, зазначені як стягувач і боржник у відповідному виконавчому документі», адже статусу стягувача та боржника такі особи набувають вже у виконавчому провадженні, тобто, вже після відкриття виконавчого провадження, що відбувається після пред'явлення виконавчого документа до виконання. Порядок вирішення судом питань, пов'язаних із виконанням вироку врегульовано нормами ст. 539 КПК України.

За результатами розгляду заяви про виправлення помилки у виконавчому документі або визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню суд виносить ухвалу, яка має відповідати вимогам статей 260 ЦПК України, 234 ГПК України, 248 КАС України, 372 КПК України.

Якщо стягнення за таким виконавчим документом уже відбулося повністю або частково (наприклад, якщо було стягнуто більшу суму, ніж передбачено рішенням, або стягнення коштів відбулося з неналежного суб'єкта), суд одночасно з вирішенням вказаних питань на вимогу боржника стягує на його користь безпідставно одержане стягувачем за виконавчим документом.

Висновки. Узагальнюючи наведене вище, варто резюмувати наступне:

1) при дублюванні помилки (арифметична помилка, описка тощо) у судовому рішенні та виконавчому документі, порядок її виправлення має бути наступним: виправлення такої помилки в судовому рішенні, згідно приписів ЦПК України, ГПК України, КАС України, КПК України, потім її виправлення у виконавчому документі, виданому на примусове виконання такого судового рішення, згідно з приписами цивільного, господарського процесів, адміністративного судочинства, кримінального судочинства відповідно;

2) доцільним є внесення наступних змін та доповнень в чинне законодавство: а) формулювання «або видачі» виключити з: частини першої статті 432 ЦПК України, частини першої статті 328 ГПК України, частини першої статті 374 КАС України; б) доповнити частину другу статті 432 ЦПК України, частину другу статті 328 ГПК України, частину другу статті 374 КАС України після слів «з інших причин» формулюваннями такого змісту: «або з інших підстав, з якими закон пов'язує припинення зобов'язання повністю або частково»; в) у статтях 432 ЦПК України, 328 ГПК України, 378 КАС України слова «стягувач» та «боржник» замінити відповідно на формулювання «особа, зазначена як стягувач у відповідному виконавчому документі» та «особа, зазначена як боржник у відповідному виконавчому документі» у всіх відмінках.

Література:

1. Постанова Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 04 лютого 2024 року у справі № 473/7217/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116754699>.
2. Постанова Первомайського міськрайонного суду Харківської області від 02 лютого 2024 року у справі № 632/13/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116722290>.
3. Постанова Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 31 січня 2024 року у справі № 473/259/24. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116661850>.
4. Про судові рішення у цивільній справі : постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 року № 14 // Вісник Верховного суду України. 2010. № 1. Стор. 4.
5. Про судові рішення : постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 6: Верховна Рада України : офіційний веб-портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006600-12#Text>.
6. Сергієнко Н. А. Взаємодія судів із органами державної виконавчої служби при виконанні судових рішень у цивільних справах в Україні : дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Н. А. Сергієнко. Київ, 2015. 250 с.
7. Узагальнення судової практики розгляду судами процесуальних питань, пов'язаних із виконанням судових рішень у цивільних справах від 25.09.2015, здійснене Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/VRR00179>.
8. Сергієнко Н. А. До питання визнання наказу господарського суду таким, що не підлягає виконанню / Н. А. Сергієнко // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 7 (199). С. 75-78.
9. Беяневич В.Е. Господарський процесуальний кодекс України: (третє видання, зі змінами і допов. станом на 1 лип. 2011 року): наук.-практ. комент. / В.Е. Беяневич. К.: Юстініан, 2011. 1160 с.

References:

1. Postanova Voznesenskoho miskraionnoho sudu Mykolaiivskoi oblasti vid 04 liutoho 2024 roku u spravi № 473/7217/23 [Rule of Voznesenskyi Municipal and Regional Court by Mykolayiv region from February 04, 2024, on case № 473/7217/23]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116754699> [in Ukrainian].
2. Postanova Pervomaiskoho miskraionnoho sudu Kharkivskoi oblasti vid 02 liutoho 2024 roku u spravi № 632/13/24 [Rule of Pervomaiskyi Municipal and Regional Court by Kharkiv region from February 02, 2024, on case № 632/13/24]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116722290> [in Ukrainian].
3. Postanova Voznesenskoho miskraionnoho sudu Mykolaiivskoi oblasti vid 31 sichnia 2024 roku u spravi № 473/259/24 [Rule of Voznesenskyi Municipal and Regional Court by Mykolayiv region from January 31, 2024, on case № 473/259/24]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116661850> [in Ukrainian].
4. Pro sudove rishennia u tsyvilnii spravi : postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 18.12.2009 roku № 14 [On court decision in civil case : the rule of Plenum of The Supreme Court of Ukraine from December 18, 2009, № 14]. Visnyk Verkhovnoho sudu Ukrainy. 2010. № 1. Stor. 4. – Bulletin of The Supreme Court of Ukraine, 2010, № 1, p. 4 [in Ukrainian].
5. Pro sudove rishennia : postanova Plenumu Vyshchoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 23.03.2012 № 6 : [On court decision : the rule of Plenum of The Supreme Commercial Court of Ukraine from March 23, 2012, № 6]. Verkhovna Rada Ukrainy : ofitsiyni veb-portal. Verkhovna Rada of Ukraine : official web-portal. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006600-12#Text> [in Ukrainian].

6. Sergiienko N. A. (2015). Vzaiemodiia sudiv iz orhanamy derzhavnoi vykonavchoi sluzhby pry vykonanni sudovykh rishen u tsyvilnykh spravakh v Ukraini : dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.03 «Tsyvilne pravo i tsyvilnyi protses; simeine pravo; mizhnarodne pryvatne pravo» [Interaction between courts and state executive bodies during execution court decisions in civil cases in Ukraine : the thesis for obtaining a degree of Candidate of Science in Law, specializ. 12.00.03 "Civil Law and Civil Procedure; Family Law ; International Private Law]. / N. A. Sergiienko. Kyiv. 250 p. [in Ukrainian].

7. Uzahalnennia sudovoi praktyky rozghliadu sudamy protsesualnykh pytan, poviazanykh iz vykonanniam sudovykh rishen u tsyvilnykh spravakh vid 25.09.2015, zdiisnene Vyshchym spetsializovanyim sudom Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav [Summarization of case law in the exercise by courts procedural questions, connected with execution of court decisions in civil cases, from September 25, 2015, made by The Supreme Specialized Court of Processing in Civil and Criminal Cases]. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/VRR00179> [in Ukrainian].

8. Sergiienko N. A. (2012). Do pytannia vyznannia nakazu hospodarskoho sudu takym, shcho ne pidliahaie vykonanni [On the question of recognition of the order of commercial court as non-enforceable]. / N. A. Sergiienko. Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i parvo – Entrepreneurship, Economy and Law, 7, 75-78 pages [in Ukrainian].

9. Belianevych V.E. (2011). Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: (tretie vydannia, zi zminamy i dopov. stanom na 1 lyp. 2011 roku) : nauk.-prakt. koment. [Commercial Procedural Code of Ukraine: (third edition, with changes and additions as of July 1, 2011) : scientific and practical commentary]. / Belianevych V.E. Kyiv. Yustinian. 1160 pages [in Ukrainian].